

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci stěžovatele **A. CZ, s. r. o.**, zastoupeného Mgr. Pavlem Jezlem, advokátem se sídlem v Prachaticích, Velké náměstí 10, za účasti **Ministerstva financí**, se sídlem v Praze 1, Letenská 15, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. 12. 2003, č. j. 10 Ca 122/2003 – 9,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 1. 12. 2003, č. j. 10 Ca 122/2003 – 9, byla odmítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva financí (dále jen „ministerstvo“) ze dne 21. 3. 2003, č. j. 184/126617/2000, jímž nebylo podle § 55b zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“) povoleno přezkoumání rozhodnutí Finančního ředitelství v Českých Budějovicích ze dne 18. 5. 2000, č. j. 5878/130/1999, jímž bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti dodatečnému platebnímu výměru Finančního úřadu v Písku ze dne 19. 7. 1999, č. j. 52751/99/097910, o dodatečném vyměření daně z přidané hodnoty za r. 1996. V odůvodnění městský soud uvedl, že řízení podle § 55b zákona o správě daní a poplatků se rozpadá do dvou fází. V prvé se rozhoduje o tom, zda přezkoumání vůbec bude povoleno či nařízeno a ve druhé fázi, ale to jen v případě, že přezkoumání bylo povoleno či nařízeno, je řízení znovu „otevřeno“ o tom, zda přezkoumávané rozhodnutí bude změněno či zrušeno. Vydání procesního, formálního rozhodnutí o nepovolení však nic nemění

na charakteru řízení podle § 55b zákona o správě daní a poplatků, který vyplývá z citovaného zákona. Jde tu o mimořádný procesní prostředek, nikoliv o skutečný opravný prostředek, jehož pojmovým znakem je založení právního nároku žadatele na meritorní projednání. Proto jen v případě, že řízení bude nově otevřeno, přichází v úvahu další rozhodnutí, jímž se rozhodnutí potvrzuje tam, kde se v přezkumném řízení nezákonnost neshledala, nebo se zruší, nahradí jiným či změní, byly-li tu vady nebo nedostatky skutkových zjištění. Rozhodnutí ministerstva však nezasáhlo do subjektivních hmotněprávních oprávnění a povinností stěžovatele, neboť jím ministerstvo pouze vyjádřilo, že se věcí dále nebude zabývat.

V kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě stěžovatel namítal, že řízení zahájené návrhem na přezkoumání daňového rozhodnutí má nikoliv dvě, ale tři fáze. Prvou fází je zkoumání splnění podmínek, za kterých jedině může být přezkoumání povoleno. Nejde totiž věcně o totéž jako v řízení o podnětu přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení podle § 65 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Zákonodárce zde nestanovil žádnou „předběžnou“ překážku k přezkoumání vydaného správního rozhodnutí, tedy jedinou, že toto rozhodnutí nabylo právní moci. Naproti tomu v § 55b zákona o správě daní a poplatků je užití „podobného“ mimořádného opravného prostředku upraveno věcně naprosto odlišně. Je stanoveno hned několik „předběžných“ podmínek. Předně se musí jednat o rozhodnutí, jímž byla stanovena daň. Řízení zahájené návrhem na přezkoumání pravomocného rozhodnutí, byť zjevně vydaného v rozporu s předpisy, kterým však nebyla daňová povinnost stanovena, bude zastaveno pro nepřípustnost podání. Druhým okruhem podmínek je, že se jedná o rozhodnutí, které je v rozporu s právními předpisy nebo se zakládá na podstatných vadách řízení. Je tedy povinností správce daně vždy zkoumat, zda rozhodnutí je či není v rozporu s právními předpisy nebo se zakládá na podstatných vadách řízení. Není na soudu, aby s poukazem na právní teorii „standardizoval“ užití mimořádných opravných prostředků v různých správních řízení, a to dokonce v rozporu s jasně deklarovanou vůlí zákonodárce. Zvažování správce daně, zda přezkoumání povolí či nikoliv, je tak až druhou fází procesu jeho rozhodování a stane-li se tak, bude dotčené rozhodnutí přezkoumáváno ve fázi třetí. Nedojde-li k zastavení řízení pro nepřípustnost podání, tak právě tím je osvědčeno, že předmětem návrhu je rozhodnutí, jímž nejenom byla stanovena daň a současně se jedná o rozhodnutí správce daně, které je v rozporu s právními předpisy nebo se zakládá na podstatných vadách řízení. Takové rozhodnutí je přezkoumatelné soudem vždy, neboť opačný výklad by byl v rozporu s právem na spravedlivý proces ve smyslu hlavy páté Listiny základních práv a svobod. Proto se stěžovatel domáhal, aby napadené usnesení městského soudu bylo zrušeno.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že se ztotožňuje s názorem městského soudu, že napadené rozhodnutí je vyloučeno z přezkumu soudem v souladu s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 6. 2000, č. j. 6 A 9/99 – 52, i stanoviskem pléna Ústavního soudu vydaného pod sp. zn. Pl ÚS 12/2000-st.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. se může každý, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního

orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti domáhat žalobou zrušení takového rozhodnutí, popř. vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.

Správním rozhodnutím, jehož přezkoumání se žalobou podanou u městského soudu stěžovatel domáhal, bylo rozhodnuto negativně o jeho o žádosti o přezkoumání pravomocného správního rozhodnutí vydaného v odvolacím řízení. V důsledku toho, že ministerstvo nepovolilo přezkoumání pravomocného rozhodnutí finančního ředitelství, zůstalo toto rozhodnutí v právní moci a sféra materiálních práv a povinností stěžovatele nebyla nijak dotčena. Napadeným správním rozhodnutím tak nebyla založena, změněna, rušena ani závazně určena jeho práva a povinnosti, ale bylo pouze rozhodnuto o tom, že věc pravomocně skončená nebude v daňovém řízení znovu projednána, nebude znovu zasahováno do věci pravomocně skončené a nedojde tak k opětovném projednání věci v daňovém řízení. Hmotná práva či povinnosti stěžovatele, o nichž bylo pravomocně rozhodnuto v daňovém řízení vydáním rozhodnutí Finančního ředitelství v Českých Budějovicích, zůstala napadeným správním rozhodnutím nedotčena. Stěžovatel napadeným rozhodnutím nemohl být zkrácen na svých právech, protože se jím o žádných jeho právech nerozhodovalo. Protože základní předpoklad, aby mohlo být napadené rozhodnutí přezkoumáno soudem podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního, není v dané věci naplněn, Nejvyšší správní soud neshledal nezákonnost v postupu městského soudu, když podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. žalobu odmítl.

Pokud stěžovatel namítal, že předmětné správní rozhodnutí je přezkoumatelné soudem vždy, neboť opačný výklad by byl v rozporu s právem na spravedlivý proces ve smyslu hlavy páté Listiny základních práv a svobod, považuje Nejvyšší správní soud za dostačující poukázat na konstantní judikaturu Ústavního soudu, zejména na stanovisko pléna ze dne 19. 12. 2000, sp. zn. Pl. ÚS-st.-12/2000, podle něhož nejsou odmítnutím soudu přezkoumat správní rozhodnutí o nepovolení přezkoumání pravomocného rozhodnutí v daňovém řízení porušena ústavně zaručená práva stěžovatele na soudní ochranu.

Z důvodů výše uvedených Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 109 odst. 1 bez jednání.

Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto mu nevzniklo právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. února 2005

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu